

LUONNOS

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on antaa EU:n akkuja ja paristoja sekä jäteakkuja ja -paristoja koskevaa asetusta täydentävät säännökset akkujen ja paristojen markkinavalvontaviranomaisesta.

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Akuista ja paristoista ja jätteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1542, jäljempänä *akkuasetus*, annettiin 12.7.2023 ja se tuli voimaan 17.8.2023. Akkuasetuksen soveltaminen alkoi akkuasetuksen 96 artiklan mukaan jäsenvaltioissa 18.2.2024 alkaen, lukuun ottamatta useita erillisiä voimaantuloaikoja sekä siirtymäsäännöksiä.

Asetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa sääntelyä, mutta asetuksen tueksi tarvitaan myös kansallista täydentävää sääntelyä muun muassa toimivaltaisten kansallisten viranomaisten osalta.

Kansallinen täytäntöönpano toteutetaan vaiheittain akkuasetuksen mukaisia voimaantuloaikoja noudattaen. Täytäntöönpanon ensimmäinen vaihe, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja nimeämisestä vastaavasta viranomaisesta säätäminen tuli voimaan 18.2.2024 (laki jätelain muuttamisesta 54/2024 (HE 81/2023 vp)).

Akkuasetuksen täytäntöönpano edellyttää markkinavalvontaviranomaisten nimeämistä jäsenvaltioissa. Nyt annettavalla esityksellä on tarkoitus lisätä jätelakiin akkuasetusta täydentävät säännökset akkujen ja paristojen markkinavalvontaviranomaisesta. Markkinavalvontaviranomaisen valvontaa edellyttävät akkuasetuksen mukaiset vaatimukset tulevat voimaan vaiheittain 18.2.2024 alkaen. Samalla jätelakiin lisättäisiin viranomaisten yhteistyötä koskeva pykälä sekä täsmennettäisiin lain soveltamisalaa.

Akkuasetuksen täytäntöönpanon viimeisin osa, mm. tuottajavastuuta koskevat tarvittavat säädosmuutokset toteutetaan vuonna 2025.

Akkuasetuksen täytäntöönpanohankkeen asiakirjat ovat saatavilla Valtioneuvoston hankeikkunassa (YM005:00/2023) osoitteessa [Akkuasetuksen toimeenpano - Ympäristöministeriö](#).

2 Akkujen ja paristojen markkinavalvontaa koskevien säädösten nykytila

2.1 Euroopan unionin lainsäädäntö

Akuista ja paristoista on annettu 6.9.2006 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/66/EY, paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista ja direktiivin 91/157/ETY kumoamisesta (jäljempänä direktiivi 2006/66/EY).

Direktiivissä 2006/66/EY on vahvistettu paristojen ja akkujen markkinoille saattamista koskevat säännöt ja erityisesti vaarallisia aineita sisältävien paristojen ja akkujen markkinoille saattamista koskeva kieltö.

Markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1020, jäljempänä markkinavalvonta-asetus, annettiin 20.6.2019 ja sen soveltaminen alkoi jäsenvaltioissa pääosin 16.7.2021. Direktiivi 2006/66/EY kuuluu markkinavalvonta-asetuksen soveltamisalaa.

2.2 Kansallinen lainsäädäntö

Direktiivi 2006/66/EY on kansallisesti pantu täytäntöön jätelailalla (646/2011) ja sen nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella paristoista ja akuista (520/2014).

Jätelain 24 a §:n 1 momentin mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo (jäljempänä Tukes) markkinavalvontaviranomaisena pakkauksia, ajoneuvoja sekä niiden materiaaleja ja osia, paristoja ja akkuja, sähkö- ja elektroniikkalaitteita sekä muita tuotteita koskevien vaatimusten ja rajoitusten noudattamista siten kuin niistä tarkemmin säädetään 5 b tai 10 §:n nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa.

Lisäksi jätelain 24 a §:n 2 momentissa säädetään, että 1 momentissa tarkoitettujen tuotteiden markkinavalvonnasta, ulkorajavalvonnasta ja muutoksenhausta markkinavalvontaviranomaisen päätöksiin säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016). Pykälän 3 momentin mukaan markkinavalvonnan, talouden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön sekä unionin markkinoille tulevien tuotteiden valvonnan puitteista säädetään markkinavalvonta-asetuksessa.

Paristoista ja akuista annetun valtioneuvoston asetuksen 24 §:n mukaan jätelain 24 a §:ssä tarkoitettu paristojen ja akkujen markkinavalvontaviranomainen valvoo asetuksen 3, 14 ja 16 §:n noudattamista. Asetuksen 3 §:ssä säädetään eräiden vaarallisten aineiden rajoituksista, 14 §:ssä paristoon, akkuun ja paristoyksikköön tehtävistä merkinnöistä ja 16 §:ssä jätahuoltokustannusten ilmoittamisesta tuotteen hinnassa.

Markkinavalvontalain soveltamisalaa koskevan 1 §:n mukaan lakia sovelletaan jätelain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan. Lain 4 §:n 1 momentin mukaan Tukes on markkinavalvontalaissa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen.

Markkinavalvontalain 4 §:n 2 momentin mukaan Tulli toimii markkinavalvonta-asetuksen 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna ulkorajatarkastuksista vastaavana viranomaisena sekä valvoo 23 §:ssä tarkoitettua maastavientikiellon ja 25 §:ssä tarkoitettua hävittämismääräyksen noudattamista ulkorajalla. Lisäksi markkinavalvontalaissa säädetään markkinavalvonnan yhteyspisteestä, jona toimii Tukes. Markkinavalvonta-asetuksessa säädettyjen tehtävien lisäksi yhteyspiste koordinoi markkinavalvontaan liittyvää viranomaisyhteistyötä ja auttaa markkinavalvontaviranomaisia kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Yhteyspiste vastaa markkinavalvontaviranomaisen ja Tullin yhteensovitetun kannan valmistelusta. Yhteyspiste toimii yhteistyössä markkinavalvontaviranomaisen ja Tullin kanssa.

3 Akkuasetuksen mukaiset markkinavalvontaviranomaisen tehtävät

Akkuasetuksessa säädetään useista uusista akkuja ja paristoja koskevista vaatimuksista sekä talouden toimijoiden velvollisuuksista, jotka tulevat sellaisenaan sovellettavaksi ilman kansallista täytäntöönpanoa ja noudattaen akkuasetuksen mukaisia voimaantuloaikoja. Akkuasetuksen 96 artiklan mukaan asetusta sovelletaan 18.2.2024 alkaen, jollei asetuksen muissa säännöksissä toisin säädetä. Viimeiset akkuasetuksen mukaiset vaatimukset tulevat voimaan 18.8.2023 tai tämän jälkeen, riippuen delegoitujen säädösten aikataulusta. Akkuasetuksen 95 artiklan mukaan direktiivi 2006/66/EY kumotaan 18.8.2025, lukuun ottamatta sen eräille artikloille säädettyjä erillisiä siirtymäaikoja.

Ensisijainen vastuu akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuudesta on akkuasetuksen mukaisilla talouden toimijoilla. Talouden toimijat ovat vastuussa siitä, että akut ja paristot ovat akkuasetuksen vaatimusten mukaisia, jotta taataan yleisten etujen kuten ihmisten terveyttä, turvallisuutta, omaisuuden suojelua ja ympäristönsuojelua koskevien yleisten etujen, korkea taso. Talouden toimijoilla tarkoitetaan akkuasetuksen 3 artiklan mukaan valmistajaa, valtuutettua edustajaa, maahantuojaa, jakelijaa tai jakelupalvelujen tarjoajaa tai mitä tahansa muuta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on akkujen tai paristojen valmistamiseen, uudelleenkäytön valmistelemiseen, käyttötarkoituksen muuttamiseen valmistelemiseen, käyttötarkoituksen muuttamiseen tai uudelleentalmistamiseen, markkinoilla saataville asettamiseen tai markkinoille saattamiseen, mukaan lukien verkossa, tai akkujen käyttöönottoon liittyviä velvoitteita.

Jotta voidaan varmistaa, että akut ja paristot täyttävät akkuasetuksen vaatimukset sekä varmistaa akkuasetuksen mukaisten velvoitteiden, erityisesti akkuja ja paristoja koskevan asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkoihin liittyvien velvoitteiden, täysi täytäntöönpanokelpoisuus, markkinavalvonta-asetusta sovelletaan akkuasetuksen soveltamisalaan kuuluviin akkuihin ja paristoihin sekä talouden toimijoihin. Akkuasetuksen 91 artiklan 2 kohdalla on muutettu markkinavalvonta-asetusta siten, että sitä sovelletaan myös akkuasetukseen. Akkuasetus on lisätty markkinavalvonta-asetuksen 4 artiklan soveltamisalaan sekä liitteessä I olevaan luetteloon unionin yhdenmukaistamislainsäädännöstä.

Markkinavalvontalakia sovelletaan jätelain 24 a §:n 2 momentin mukaan myös akkujen ja paristojen markkinavalvontaan, ulkorajavalvontaan ja muutoksenhakuun markkinavalvontaviranomaisten päätöksistä. Markkinavalvonta-asetusta ja markkinavalvontalakia sovelletaan rinnakkain akkuasetuksen kanssa. Markkinavalvontaviranomaisella on oikeus vaatia talouden toimijaa ryhtymään korjaaviin toimiin, jos se katsoo, että akku tai paristo ei täytä akkuasetuksen vaatimuksia tai talouden toimija on rikkonut sääntöjä, jotka koskevat akun tai pariston markkinoille saattamista tai asettamista saataville markkinoilla, kestävyyttä, turvallisuutta, merkintöjä ja tietoja tai toimitusketjun asianmukaista huolellisuutta.

Akkuasetuksen mukaiset uudet vaatimukset ja velvoitteet, joiden noudattamista markkinavalvontaviranomaisen tehtävänä olisi valvoa:

- 5 artiklassa säädettyä akkujen ja paristojen **kestävyys-, turvallisuus-, merkintä- ja tietovaatimuksia** (voimaan 18.2.2024),
- 6 artiklassa säädettyä **aineita koskevia rajoituksia** (voimaan 18.8.2024),
- 7 artiklassa säädettyä sähköajoneuvojen ajovoima-akkujen, ladattavien teollisuusakkujen ja kevyiden liikkumisvälineiden akkujen **hiilijalanjälki-ilmoitusta** (voimaan akkuluokittain 18.2.2025 alkaen tai 12 kuukauden kuluttua täytäntöönpanosäädöksen voimaantulopäivästä sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi),
- 8 artiklassa säädettyä **kierrätettyä sisältöä** teollisuusakuissa, sähköajoneuvojen ajovoima-akuissa, kevyiden liikkumisvälineiden akuissa ja ajoneuvoakuissa (voimaan akkuluokittain 18.8.2028 alkaen tai 24 kuukauden kuluttua delegoidun säädöksen voimaantulopäivästä sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi),
- 9 artiklassa säädettyä yleiskäyttöisten kannettavien akkujen ja paristojen **suorituskyky- ja kestovaatimuksia** (voimaan akkuluokittain 18.8.2028 alkaen tai 24 kuukauden kuluttua delegoidun säädöksen voimaantulopäivästä sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi),

- 10 artiklassa säädettyä ladattavien teollisuusakkujen, kevyiden liikkumisvälineiden akkujen ja sähköajoneuvojen ajovoima-akkujen **suorituskyky- ja kesto vaatimuksia** (voimaan akkuluokittain 18.8.2024 alkaen tai 18-24 kuukauden kuluttua delegoidun säädöksen voimaantulopäivästä sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisin),
- 11 artiklassa säädettyä kannettavien akkujen ja paristojen ja kevyiden liikkumisvälineiden **akkujen irrotettavuutta ja vaihdettavuutta** (voimaan 18.2.2027),
- 12 artiklassa säädettyä kiinteiden akkupohjaisten energiavarastojärjestelmien **turvalliisuutta** (voimaan 18.2.2024, teknisten asiakirjojen osalta 18.8.2024),
- 13 artiklassa säädettyä akkujen ja paristojen **merkintävaatimuksia** (erilliskeräystunnus voimaan 18.8.2025, liitteen VI mukaiset merkinnät voimaan 18.8.2026 tai 18 kuukauden kuluttua täytäntöönpanosäädöksen voimaantulopäivästä sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisin, erilliskeräystunnusta koskeva vaatimus voimaan 18.8.2025, QR-koodia /akkupassia koskeva vaatimus 18.2.2027),
- 14 artiklassa säädettyä akkujen **toimintakuntoa ja odotettua käyttöikää** koskevat tiedot (voimaan 18.8.2024),
- IV-luvussa säädettyä **vaatimustenmukaisuutta** (voimaan 18.2.2024),
- 18 artiklassa säädettyä **EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta** (voimaan 18.2.2024),
- 19 artiklassa säädettyä **CE-merkinnän** kiinnittämistä koskevia sääntöjä ja edellytyksiä (voimaan 18.2.2024),
- 38 artiklassa säädettyjä **valmistajien velvollisuuksien** noudattamista (voimaan 18.8.2024),
- 39 artiklassa säädettyjä akkukennojen ja akkumoduulien **toimittajien velvollisuuksien** noudattamista (voimaan 18.8.2024),
- 40 artiklassa säädettyjä **valtuutettujen edustajien velvollisuuksien** noudattamista (voimaan 18.8.2024),
- 41 artiklassa säädettyjä **maahantuojien** velvollisuuksien noudattamista (voimaan 18.8.2024),
- 42 artiklassa säädettyjä **jakelijoiden** velvollisuuksien noudattamista (voimaan 18.8.2024),
- 43 artiklassa säädettyjä **jakelupalvelujen tarjoajien** velvollisuuksien noudattamista (voimaan 18.8.2024),
- 44 artiklassa säädettyjä tapauksia, joissa **valmistajan velvollisuuksia sovelletaan maahantuojaan ja jakelijoihin** (voimaan 18.8.2024),
- 45 artiklassa säädettyjä niiden talouden toimijoiden velvollisuuksien noudattamista, jotka saattavat markkinoille tai ottavat käyttöön akkuja tai paristoja, jotka on valmisteltu **uudelleen käyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen** tai joiden käyttötarkoitus on muutettu tai jotka on uudelleen valmistettu (voimaan 18.8.2024),

- VII luvussa säädettyjä akkuja ja paristoja koskevan **asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkoja** koskevien talouden toimijoiden velvollisuuksien noudattamista (voimaan 18.8.2025),
- 74 artiklan 5 kohdassa säädetty tuottajan velvoitetta **esittää 56 artiklan 4 kohdan a–d alakohdan mukaisesti kattamat kustannukset erikseen loppukäyttäjälle** uuden akun tai pariston myyntipisteessä (voimaan 18.8.2025) ja
- IX luvussa säädettyä **digitaalisen akkupassin** noudattamisvelvollisuutta (voimaan 18.2.2027).
- Lisäksi X luvussa on säädetty markkinavalvontaviranomaisen tehtävistä, jotka koskevat **unionin markkinavalvontaa ja unionin suojaamettelyitä** (voimaan 18.8.2025).

Valmistaessaan akkuja tai paristoja, asettaessaan niitä markkinoilla saataville, saattaessaan niitä markkinoille tai ottaessaan niitä käyttöön talouden toimijoiden on varmistettava, että akku tai paristo täyttää akkuasetuksen vaatimukset, mukaan lukien ne akut ja paristot, jotka on valmisteltu uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen tai joiden käyttötarkoitus on muutettu tai jotka on valmistettu uudelleen. Komission julkaisema yleinen EU:n tuotesääntöjen täytäntöönpano-opas¹ sisältää soveltamisohjeita sekä viranomaisten että toimijoiden käyttöön. Opiaan mukaan tuotteen on vastattava lainsäädännöllisiä vaatimuksia, jotka olivat voimassa, kun tuote saatettiin markkinoille. Unionissa valmistettujen uusien tuotteiden ja kaikkien kolmansista maista tuotujen – uusien ja vanhojen – tuotteiden on oltava sovellettavan unionin yhdenmukaistamislainsäädännön mukaisia, kun ne saatetaan markkinoille eli kun ne asetetaan saataville unionin markkinoilla ensimmäisen kerran. Opas sisältää soveltamisohjeet myös markkinoille saataville asettamisen osalta. Saataville asettamisen käsitteen keskeinen merkitys unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä perustuu siihen, että toimitusketjun kaikkiin talouden toimijoihin sovelletaan jäljitettävyyksivaatimuksia, ja niiden on toimittava aktiivisesti varmistaakseen, että unionin markkinoilla on ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita. Saataville asettamisen käsite viittaa kuhunkin yksittäiseen tuotteeseen eikä tuotetyyppiin, riippumatta siitä, onko tuote valmistettu yksittäiskappaleena vai sarjatuotantona.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

¹ [The 'Blue Guide' on the implementation of EU product rules - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e3000424/1671467641217/19202201001_en.pdf)

[EUR-Lex - C:2022:247:TOC - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/247/oc/1/en)

Jätelakiin ehdotetaan lisättäväksi akkuasetuksen edellyttämät säännökset, jotka koskevat akkujen ja paristojen markkinavalvontaviranomaista. Koska markkinavalvontaa koskevat toimivaltuudet ovat merkittävää julkisen vallan käyttöä, tulee markkinavalvonnasta säätää kansallisesti lailla. Tästä syystä jätelaissa on tarpeen säätää täsmällisesti akkuasetuksen markkinavalvontaviranomaisesta. Ajoneuvojen akkujen osalta lisättäisiin uusi markkinavalvontaviranomaisten yhteistyötä koskeva säännös. Lisäksi täsmennettäisiin jätelain soveltamisalaa sekä tehtäisiin tarvittavat muutokset valtioneuvoston asetukseen paristoista ja akuista.

Muutokset olisi tarkoitettu tulemaan voimaan 18.8.2024.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Akkuasetuksen mukaisten markkinavalvontatehtävien keskittäminen Tukesille lisää Tukesin nykyisiä akkujen ja paristojen markkinavalvontatehtäviä merkittävästi. Markkinavalvontaa edellyttävät artiklat ja niitä täydentävät delegoidut säädökset tulevat voimaan useana peräkkäisenä vuotena alkaen 18.2.2024, viimeisten vaatimusten tullessa voimaan komission delegoitujen säädösten aikataulusta riippuen 18.8.2033 tai tämän jälkeen.

Tukes on arvioinut lisävoimavarojen tarpeen seuraavasti:

1000 €	2024	2025	2026-
Henkilöstökulut			
- Uudet tehtävät sisältäen myös ajoneuvojen akkujen valvonnan	180	360	540
Kulutusmenot (sis. testauksen)	50	200	200

Arviossa ei ole huomioitu asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkojen noudattamisvelvoitteen valvontaa, joka tässä esityksessä on ehdotettu ensi vaiheessa Tukesille.

Tehtävän edellyttämien voimavarojen olisi tarkoituksenmukaista olla pysyviä.

Jätelain muutosesityksellä ei sellaisenaan arvioida olevan suoria taloudellisia vaikutuksia kotitalouksille tai yrityksille. Esityksessä ei ehdoteta Tukesille uusien valvontamaksujen käyttöönottoa.

4.1.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Tukes on jätelaissa säädetty akkujen ja paristojen markkinavalvontaviranomaiseksi. Tukes on valvonut voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen paristoista ja akuista eräiden vaarallisten aineiden rajoituksia, merkintävaatimuksia sekä jätehuoltokustannusten ilmoittamista tuotteen hinnassa. Akkuihin ja paristoihin tulee kohdistumaan paljon uusia vaatimuksia, mikä edellyttää

alkuvaiheessa kattavaa viestintää, neuvontaa ja tiedottamista talouden toimijoille sekä oppimisaineistojen laatimista. Uusien vaatimusten tullessa voimaan viestintää jatketaan ja oppimisaineistoja päivitetään jatkuvasti. Varsinainen markkinavalvonta voidaan aloittaa, kun talouden toimijat tuntevat riittävästi toimintaansa koskevat vaatimukset. Tukesin tehtävät laajenevat vaiheittain, sitä mukaa kun akkuasetuksen velvoitteet tulevat siirtymäsäännösten mukaisesti voimaan.

4.1.3 Vaikutukset yrityksiin

Akkuasetuksen mukaiset akkuja ja paristoja koskevat vaatimukset ja talouden toimijoiden velvoitteet vaikuttavat merkittävästi yrityksiin. Nyt annettava esitys täydentää akkuasetusta markkinavalvontaviranomaisen tehtävien osalta. Markkinavalvontaviranomaisen toimenpiteet kohdistuvat talouden toimijoihin, jotka vastaavat akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuudesta. Esityksellä olisi siten välillisiä vaikutuksia yritysten toimintaan. Yritykset voivat olla akkuasetuksen tarkoittamia talouden toimijoita eli valmistajia, EU-maahantuojia, valtuutettuja edustajia tai jakelijoita. On toimijoiden etu, että uusista vaatimuksista tiedotetaan ja tarjotaan neuvontaa ja sen jälkeen valvotaan tehokkaasti ja tasapuolisesti. Voidaan katsoa, että myös toimijoita hyödyttää, että vaatimustenvastaisiin tuotteisiin puututaan.

Yritysten kannalta on tärkeää, että akkujen ja paristojen akkuasetuksen edellyttämä markkinavalvontatehtävät ja toimivalta on selkeästi säädetty. Koska markkinavalvontasääntelyä sovelletaan koko EU:n alueella, takaa yhdenmukainen sääntely tasavertaisemmat toimintaedellytykset sekä tasapuolisemmat kilpailunedellytykset myös verkkoympäristössä. Tätä kautta myös kuluttajien on entistä helpompaa luottaa siihen, että markkinoilla olevat akut ja paristot ovat niille asetettujen vaatimusten mukaisia ja turvallisia, eivätkä aiheuta haittaa esimerkiksi ihmisten terveydelle tai ympäristölle.

Kaikkiaan akku- ja paristoalan toimijoita, joiden toimintaan akkuasetuksen vaatimusten markkinavalvonta kohdistuu, on Suomessa arviolta joitakin tuhansia. Talouden toimijoiden määrää voi arvioida esimerkiksi akkujen ja paristojen tuottajayhteisöjen jäsenmäärän kautta. Tällöin on kuitenkin otettava huomioon, että osa yrityksistä on jäsenenä useassa tuottajayhteisössä, osa ei ole jäsenenä yhdessäkään tuottajayhteisössä ja osa talouden toimijoista ei välttämättä ole tuottajavastuussa. Tuottajayhteisön jäsenenä eivät esimerkiksi ole uudelleenkäyttösektorin toimijat tai erilaiset huoltoliikkeet. Akkujen ja paristojen osalta toimialan neljässä tuottajayhteisössä on jäsenenä yhteensä 1350 tuottajaa, joista lyijyakkutuottajayhteisöön kuuluu noin 350 tuottajaa ja sähköajoneuvojen ajovoima-akku- ja paristotuottajayhteisöön noin 110 tuottajaa.

Tuottajayhteisöjen jäsenet saattoivat Suomen markkinoille vuonna 2022 kannettavia akkuja ja paristoja noin 3 750 tonnia, ajoneuvoakkuja ja -paristoja noin 17 600 tonnia sekä teollisuusakkuja ja -paristoja noin 22 800 tonnia. Valtaosa akuista ja paristoista on edelleen lyijyakkuja ja -paristoja. Vuonna 2022 markkinoille saatettiin lyijyakkuja ja -paristoja yhteensä noin 25 000 tonnia. Arvioiden mukaan litiumioniakkujen määrä seuraavien vuosien aikana kasvaa huomattavasti esimerkiksi energiavarastojen, sähköisten liikkumisvälineiden sekä täyssähköautojen kasvavan osuuden vuoksi.

Täsmällistä tietoa akkujen sekä näitä sisältävien laitteiden todellisesta määrästä Suomen markkinoilla ei käytännössä ole tällä hetkellä mahdollista saada, johtuen esimerkiksi EU:n tilastolainsäädännön rajoitteista sekä toimialan laajasta verkkoalustoilla tapahtuvasta kaupasta. Tulli kerää tietoa pääsääntöisesti EU-alueen ulkopuolelta maahan tulevista tavaroista, mutta muun muassa tullinimikkeistä johtuen tietoa joidenkin tuotteiden sisällä maahantuotujen akkujen ja paristojen osalta ei ole saatavissa. EU-alueen ulkopuolelta maahantuotujen akkujen ja paristojen osalta tietoja on saatavissa paremmin.

4.1.4 Ympäristö- ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Komissio on arvioinut akkujen kysynnän 14-kertaistuvan vuodesta 2018 vuoteen 2030. Pääsyy kysynnän kasvuun on liikenteen sähköistyminen ja monenlaisten sähkövirtaa käyttävien langattomien laitteiden yleistyminen. Esimerkiksi sähköajoneuvojen ajovoima-akkuja tuotiin Suomeen vuonna 2022 noin 80 000 kpl. Autoala on arvioinut, että täyssähköautojen osuus ensirekisteröidyistä henkilöautoista on 42 prosenttia vuoteen 2025 mennessä ja tästä viiden vuoden kuluttua lähes 70 prosenttia. Arvioiden mukaan teollisuusakkujen (kuten energiavarastojen) ja ajoneuvoakkujen määrät tulevat kasvamaan noin 4–5 prosenttia. Teollisuusakkujen ja ajoneuvojen akkujen osalta litiumioniakkujen määrä kasvaa suhteessa enemmän, mutta myös muiden akkuluokkien, kuten lyijyakkujen, määrä kasvaa. Akkuasetuksen tavoitteena on pitää akkualan kasvu ja sen ympäristövaikutukset hallittavina ja kestävämpinä.

Alan toimijoiden kannalta on merkitsevää, että markkinavalvontaviranomaisella on toimivalta sekä sen tarvitsemat resurssit valvoa akkuasetuksen vaatimusten ja velvoitteiden noudattamista. Esityksellä arvioidaan siten olevan myönteisiä ympäristövaikutuksia. Markkinavalvonnalla voidaan varmistaa akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuutta markkinoilla ja näin ennaltaehkäistä tuotteista aiheutuvia riskejä muun muassa ympäristölle.

Esityksellä arvioidaan olevan myönteisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia. Markkinavalvonnan laajentuessa ehkäistään ja vähennetään akkujen ja paristojen haitallisia ympäristövaikutuksia ja varmistetaan turvallinen ja kestävä akkujen ja paristojen arvoketju kaikille akuille ja paristoille.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Valmistelun aikana selvitettiin myös vaihtoehtoa, jossa ajoneuvojen akkujen markkinavalvontatehtävä olisi säädetty Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi. Liikenne- ja viestintävirasto toimii moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/858 tyyppihyväksyntä- ja markkinavalvontaviranomaisena. Tyyppihyväksynnällä tarkoitetaan kansainvälisesti tai kansallisesti tunnustettua menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa ajoneuvo- tai komponenttityypin täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset. Akut ja paristot kuuluu asetuksen (EU) 2018/858 soveltamisalaan eivätkä ne ole siten sisältyneet Liikenne- ja viestintäviraston markkinavalvontaan. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo ajoneuvojen käytönaikaista turvallisuutta ns. yleisen turvallisuusasetuksen (EU) 2019/2144 mukaisesti.

Valmistelussa päädyttiin vaihtoehtoon, jossa kaikki akkuasetuksen mukaiset valvontatehtävät keskitettäisiin Tukesille. Akkuasetuksessa ei säädetä akun toiminnasta ajoneuvossa, vaan vahvistetaan akkujen ja paristojen kestävyyttä ja turvallisuutta koskevat vaatimukset sekä merkintä- ja tietovaatimukset, joiden mukaisesti akkuja ja paristoja voidaan saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön unionissa. Monet uudet akkuasetuksen velvoitteet (kuten hiilijalanjälki, suorituskyky- ja kesto vaatimukset, kierrätettyä sisältöä koskevat vaatimukset, akkupassi) vaativat syvällistä perehtymistä, akkuluokasta riippumatta. Useisiin velvoitteisiin on tulossa lisäksi delegoituja säädöksiä, jolloin näiden valmisteluun osallistuminen ja EU-koordinaatio jakautuisi kahdelle eri viranomaiselle. Osaamisen keskittäminen kaikkien akkuluokkien osalta yhdelle markkinavalvontaviranomaiselle on tästä syystä perusteltua.

Markkinavalvonnan piirissä ovat kaikki kolmansista maista unionin markkinoille tuotavat akut ja paristot riippumatta siitä, tuodaanko ne erillisinä vai tuotteisiin sisältyvinä tai niihin lisättyinä. Valvonnan piiriin kuuluvat myös ne akut ja paristot, jotka on valmistettu uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen tai joiden käyttötarkoitus on muutettu tai jotka on valmistettu uudelleen. Kun tehtävä on keskitetty yhdelle viranomaiselle, ei toimivallan jaossa jää epäselvyyttä myöskään näissä tilanteissa.

6 Lausuntopalaute

(täydentyy lausuntokierroksen jälkeen)

6 Säännöskohtaiset perustelut

2 §. Soveltamisala. Esityksessä ehdotetaan pykälän 5 momenttia muutettavaksi. Soveltamisalaan lisättäisiin, että laissa säädetään lisäksi akkuasetuksen soveltamisalaan kuuluvien akkujen ja paristojen markkinavalvontaviranomaisesta.

24 a §. Markkinavalvonta. Esityksessä ehdotetaan pykälän 1 momenttiin lisättäväksi, että Tukes toimii akkuasetuksen mukaisena markkinavalvontaviranomaisena.

Tukesin tehtäväksi tulisivat kaikki akkuasetuksen mukaiset markkinavalvontaviranomaiselle kuuluvat tehtävät, jotka on lueteltu tämän esityksen kohdassa 2.1. Tukesin tehtävänä olisi siten valvoa kaikkien akkuluokkien akkujen ja paristojen osalta 5 artiklassa säädettyä akkujen ja paristojen kestävyys-, turvallisuus-, merkintä- ja tietovaatimuksia, 6 artiklassa säädettyä aineita koskevia rajoituksia, 7 artiklassa säädettyä sähköajoneuvojen ajovoima-akkujen, ladattavien teollisuusakkujen ja kevyiden liikkumisvälineiden akkujen hiilijalanjälki-ilmoitusta, 8 artiklassa säädettyä kierrätettyä sisältöä teollisuusakuissa, sähköajoneuvojen ajovoima-akuissa, kevyiden liikkumisvälineiden akuissa ja ajoneuvoakuissa, 9 artiklassa säädettyä yleiskäyttöisten kannettavien akkujen ja paristojen suorituskyky- ja kestovaatimuksia, 10 artiklassa säädettyä ladattavien teollisuusakkujen, kevyiden liikkumisvälineiden akkujen ja sähköajoneuvojen ajovoima-akkujen suorituskyky- ja kestovaatimuksia, 11 artiklassa säädettyä kannettavien akkujen ja paristojen ja kevyiden liikkumisvälineiden akkujen irrotettavuutta ja vaihdettavuutta, 12 artiklassa säädettyä kiinteiden akkupohjaisten energiavarastojärjestelmien turvallisuutta, 13 artiklassa säädettyä akkujen ja paristojen merkintävaatimuksia, 14 artiklassa säädettyä akkujen toimintakuntoa ja odotettua käyttöikää koskevat tiedot, IV-luvussa säädettyä vaatimustenmukaisuutta, 18 artiklassa säädettyä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta sekä 19 artiklassa säädettyä CE-merkinnän kiinnittämistä koskevia sääntöjä ja edellytyksiä.

Lisäksi Tukesin tehtävänä olisi valvoa 38 artiklassa säädettyjä valmistajien velvollisuuksien noudattamista, 39 artiklassa säädettyjä akkukennojen ja akkumoduulien toimittajien velvollisuuksien noudattamista, 40 artiklassa säädettyjä valtuutettujen edustajien velvollisuuksien noudattamista, 41 artiklassa säädettyjä maahantuojien velvollisuuksien noudattamista, 42 artiklassa säädettyjä jakelijoiden velvollisuuksien noudattamista, 43 artiklassa säädettyjä jakelupalvelujen tarjoajien velvollisuuksien noudattamista, 44 artiklassa säädettyjä tapauksia, joissa valmistajan velvollisuuksia sovelletaan maahantuojiin ja jakelijoihin sekä 45 artiklassa säädettyjä niiden talouden toimijoiden velvollisuuksien noudattamista, jotka saattavat markkinoille tai ottavat käyttöön akkuja tai paristoja, jotka on valmistettu uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen tai joiden käyttötarkoitus on muutettu tai jotka on uudelleentalustettu.

Tukesin tehtävänä olisi myös valvoa 74 artiklan 5 kohdassa säädettyä tuottajan velvoitetta esittää 56 artiklan 4 kohdan a–d alakohdan mukaisesti kattamat kustannukset erikseen loppukäyttäjälle uuden akun tai pariston myyntipisteessä ja IX luvussa säädettyä digitaalisen akkupassin noudattamisvelvollisuutta.

Lisäksi akkuasetuksen X luvussa (unionin markkinavalvonta ja unionin suojaamenettelyt) markkinavalvontaviranomaiselle ja Euroopan unionin jäsenvaltiolle säädettyistä tehtävistä vastaisi Tukes. Luvussa säädetään kansallisen tason menettelyistä riskin aiheuttavien akkujen ja paristojen käsittelemiseksi (79 artikla), unionin suojaamenettelystä (80 artikla), vaatimustenmukaisista akuista ja paristoista, jotka aiheuttavat riskin (81 artikla) sekä yhteisistä toimista (82 artikla), muodollisesta vaatimustenmukaisuudesta (83 artikla) sekä asianmukaisen huolellisuuden velvoitteiden noudattamatta jättämisestä (84 artikla).

Myöhemmin selvitettäisiin asianmukaisen huolellisuuden valvontatehtävän siirtämismahdollisuutta uuteen valmistelussa olevaan lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä hoitavaan monialaiseen valtakunnalliseen virastoon. Asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkoja koskevat talouden toimijoiden velvollisuudet tulevat voimaan akkuasetuksen 48 artiklan mukaan 18.8.2025.

Akkuasetuksen vaiheittaisesta voimaantulosta johtuen akkuja ja paristoja koskevista vaatimuksista säädetään siirtymävaiheessa tietyiltä osin valtioneuvoston asetuksessa paristoista ja akuista. Voimaan jäisivät edelleen paristoista ja akuista annetun valtioneuvoston asetuksen 14 § (paristoon, akkuun ja paristoyksikköön tehtävät merkinnät) ja 16 § (jätehuoltokustannusten ilmoittaminen tuotteen hinnassa). Nämä vaatimukset olisivat toistaiseksi markkinavalvonnan piirissä ja tulisivat kumottavaksi akkuasetuksen täytäntöönpanon viimeisessä vaiheessa vuonna 2025.

Suorittaessaan akkuasetuksen mukaista markkinavalvontaa Tukes noudattaisi akkuasetusta, mukaan lukien akkuasetuksen mukaisia määritelmiä. Akkuasetuksen 96 artiklan mukaan asetuksen luku VI, joka koskee talouden toimijoiden velvollisuuksia, tulee voimaan 18.8.2024, lukuun ottamatta asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkoja koskevia velvoitteita (akkuasetuksen VI luku) sekä jätehuoltoa koskevaa lukua VIII, jotka tulevat voimaan vuotta myöhemmin eli 18.8.2025.

Akkuasetuksen 95 artiklan mukaan direktiivi 2006/66/EY kumotaan 18 päivästä elokuuta 2025. Artiklassa on lisäksi säädetty poikkeukset direktiivin 11 artiklan, 12 artiklan 4 ja 5 kohdan sekä 21 artiklan 2 kohdan osalta, joiden soveltamista jatketaan artiklan mukaisesti.

Akkuasetuksen siirtymäsäännösten johdosta tuottajavastuun valvonnassa noudatettaisiin siirtymävaiheessa voimassa olevan jätelain sekä paristoista ja akuista annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksiä 18.8.2025 saakka. Jätelakiin sekä valtioneuvoston asetukseen paristoista ja akuista tehdään muut akkuasetuksen edellyttämät muutokset osana akkuasetuksen kansallisen täytäntöönpanon kolmatta vaihetta siten, että muutokset tulevat voimaan akkuasetuksen mukaisesti 18.8.2025.

25 §. Muut valvontaviranomaiset. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan akkuasetuksen mukaisessa ajoneuvojen akkujen markkinavalvonnassa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Liikenne- ja viestintävirasto tekisivät tarkoituksenmukaista yhteistyötä keskenään. Akkuasetuksen määritelmien mukaan ajoneuvojen akkuja ovat ajoneuvoakut eli käynnistys- valaistus- ja sytytysakut sekä sähköajoneuvon ajovoima-akut.

Markkinaoalvontalain 4 §:n 4 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto on markkinaoalvontalaissa tarkoitettu markkinaoalvontaviranomainen ajoneuvolaissa (82/2021) tarkoitettujen tuotteiden osalta. Ajoneuvolaan 174 §:n mukaan autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa sekä traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettu markkinaoalvontaviranomainen Suomessa on Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös ajoneuvolaan soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden markkinaoalvontaviranomaisena. Ajoneuvoissa käytettävät akut ja paristot eivät kuulu ajoneuvolaan soveltamisalaan.

On tarkoituksenmukaista, että ajoneuvojen sekä ajoneuvojen akkujen markkinaoalvontaviranomainen tekevät valvonnassa yhteistyötä. Erityisesti sähköajoneuvojen valvonnassa korostuu markkinaoalvontaviranomaisten toimiva yhteistyö. Esimerkiksi tilanteessa, jossa tieliikenteessä käytettävän sähkökäyttöisen henkilöauton ajovoima-akku aiheuttaa ajoneuvon käytönäikaiselle turvallisuudelle riskin, on Liikenne- ja viestintävirasto ajoneuvojen yleistä turvallisuusasetusta (EU) 2019/2144 valvova taho.

7 Lakia alemman asteinen sääntely

Valtioneuvoston asetukseen paristoista ja akuista tehtäisiin akkuasetuksen edellyttämät muutokset markkinaoalvontaan osalta. Osa asetuksen pykälistä kumottaisiin ja asetuksen soveltamisalaan lisättäisiin viittaus akkuasetukseen.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lakiesitys tulisi voimaan mahdollisimman pian.

9 Suhde talousarvioesitykseen

Tukesin markkinaoalvontatehtävät akkujen ja paristojen osalta laajenisivat esityksen johdosta merkittävästi. Markkinaoalvontaa edellyttävät artiklat ja niitä täydentävät delegoidut säädökset tulevat voimaan useana peräkkäisenä vuotena alkaen 18.2.2024, viimeisten vaatimusten tullessa voimaan komission delegoitujen säädösten aikataulusta riippuen 18.8.2033 tai tämän jälkeen.

Tukes on arvioinut vuodelle 2024 kohdistuvan 180 000 euron (2 htv), vuodelle 2025 360 000 euron (4 htv) ja vuodesta 2026 eteenpäin 540 000 euron (6 htv) lisähenkilötyövuositarpeen. Tämän lisäksi Tukesin muu menolisäys (IT-järjestelmien täydentäminen, matkustus, viestintä, oppimisaineistojen laatiminen, valvontanäytteiden hankinta ja testaus) olisi vuodesta 2025 alkaen 200 000 euroa. Tehtävän edellyttämien voimavarojen olisi tarkoituksenmukaista olla pysyviä.

Tukesin tarvitsemia lisävoimavaroja on ehdotettu sisällytettäväksi julkisen talouden suunnitelmaan, mutta valtionvarainministeriön kannassa niitä ei kuitenkaan huomioitu. Hallitus käsittelee julkisen talouden suunnitelmaa 15. - 16.4.2024. Mikäli lisävoimavaroille ei myönnetä rahoitusta, niin tällä hallituksen esityksellä ei ole kytköstä valtion talousarvioehdotukseen vuodelle

2025. Tällaisessa tilanteessa valtionhallinnon tuottavuusohjelman toimeenpanon myötä tehtävän vaatimat määrärahat resursoidaan uudelleenkohdentamalla ja priorisoimalla olemassa olevia määrärahoja.

Voimavarojen tarvetta tulisi seurata lakimuutoksen toimeenpanon edetessä. Tarvetta tarkasteltaisiin uudelleen vuonna 2026 julkisen talouden suunnitelman valmistelun yhteydessä.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Jätelain 24 a §:n muutosehdotuksen osalta on tarkasteltava perustuslain 2 §:n 3 momentissa olevaa hallinnon lainalaisuusperiaatetta, sillä akkuasetuksesta johtuvat markkinavalvontaviranomaisen toimivaltuudet ovat merkittävää julkisen vallan käyttöä, josta tulee säätää lailla. Perustuslain 2 §:n mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Akkuja ja paristoja koskevista markkinavalvontaviranomaisen toimivaltuuksista ehdotetaan tässä esityksessä säädettäväksi lain tasolla hallinnon lainalaisuusperiaatteen mukaisesti.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Elinkeinovapauden periaatetta pidetään elinkeinonharjoittamista koskevana pääsääntönä, josta poikkeaminen lain tasoisella sääntelyllä on kuitenkin mahdollista muiden tärkeiden yhteiskunnallisten etujen puoltaessa sitä. Elinkeinovapauden puututaan jossain määrin markkinavalvonnasta johtuvilla viranomaisen toimivaltuuksilla. Esimerkiksi markkinavalvontaviranomaisen määräykset kohdistetaan vakavan riskin aiheuttaviin tuotteisiin, jotka ovat vaatimustenvastaisia. Tästä syystä elinkeinovapauden rajoittamisen katsotaan olevan perusteltua. Markkinavalvontaa koskevat velvoitteet ehdotettavissa säännöksissä ovat perusteltuja markkinavalvonnan asianmukaiseksi toteuttamiseksi sekä muun ohella ihmisten terveyden ja turvallisuuden sekä ympäristönsuojelun toteuttamiseksi. Näin ollen markkinavalvontaa koskevat säännökset eivät olennaisesti rajoita elinkeinonharjoittajien perustuslain 18 §:n 1 momenttiin perustuvaa elinkeinovapautta. Sääntelylle on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä ja painava peruste, minkä lisäksi sääntely perustuu EU-asetukseen. Sääntely on myös riittävän täsmällistä ja tarkkarajaista.

Esitetyillä perusteilla esityksen on katsottava olevan sopuoinnussa perustuslain oikeusturvanäkökohtien sekä hyvän hallinnon vaatimusten kanssa. Ehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Koska akuista ja paristoista ja jätteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2023/1542 on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

jätelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jätelain (646/2011) 2 §:n 5 momentti ja 24 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 5 momentti laissa 54/2024 ja 24 a §:n 1 momentti laissa 1096/2022, sekä lisätään 25 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 917/2021 ja 1096/2022, uusi 4 momentti seuraavasti

2 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään lisäksi akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1542, jäljempänä *akkuasetus*, soveltamisalaan kuuluvien akkujen ja paristojen markkinavalvontaviranomaisesta sekä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja nimeämisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi.

24 a §

Markkinavalvonta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo markkinavalvontaviranomaisena pakkauksia, ajoneuvoja sekä niiden materiaaleja ja osia, paristoja ja akkuja, sähkö- ja elektroniikkalaitteita sekä muita tuotteita koskevien vaatimusten ja rajoitusten noudattamista siten kuin niistä tarkemmin säädetään 5 b tai 10 §:n nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa. Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii akkuasetuksen mukaisena markkinavalvontaviranomaisena.

25 §

Muut valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä ajoneuvojen akkujen markkinavalvonnassa yhteistyötä keskenään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä päivänä kuuta 20

Allekirjoitukset

Laki

jätelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jätelain (646/2011) 2 §:n 5 momentti ja 24 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 5 momentti laissa 54/2024 ja 24 a §:n 1 momentti laissa 1096/2022, sekä lisätään 25 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 917/2021 ja 1096/2022, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään lisäksi akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1542, jäljempänä *akkuasetus*, soveltamisalaan kuuluvien akkujen ja paristojen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja nimeämisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi.

Tässä laissa säädetään lisäksi akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1542, jäljempänä *akkuasetus*, soveltamisalaan kuuluvien akkujen ja paristojen *markkinavalvontaviranomaisesta sekä* vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja nimeämisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi.

24 a §

24 a §

Markkinavalvonta

Markkinavalvonta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo markkinavalvontaviranomaisena pakkauksia, ajoneuvoja sekä niiden materiaaleja ja osia, paristoja ja akkuja, sähkö- ja elektroniikkalaitteita sekä muita tuotteita koskevien vaatimusten ja rajoitusten noudattamista siten kuin niistä tarkemmin säädetään 5 b tai 10 §:n nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo markkinavalvontaviranomaisena pakkauksia, ajoneuvoja sekä niiden materiaaleja ja osia, paristoja ja akkuja, sähkö- ja elektroniikkalaitteita sekä muita tuotteita koskevien vaatimusten ja rajoitusten noudattamista siten kuin niistä tarkemmin säädetään 5 b tai 10 §:n nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa. *Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii akkuasetuksen mukaisena markkinavalvontaviranomaisena.*

Voimassa oleva laki

25 §

Muut valvontaviranomaiset

Ehdotus

25 §

Muut valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä ajoneuvojen akkujen markkinavalvonnassa yhteistyötä keskenään.